

Heid Cat zondag 42

Gods gaven

1 geschenk 2 verbod 3 gebod

Gemeente,

Twee bloemen heeft God al beschermd. De bloem van het leven met het gebod: Gij zult niet doodslaan. De bloem van huwelijk en sexualiteit met het gebod: Gij zult niet echtbreken. Maar God geeft nog meer. God heeft de mensheid heel de aarde gegeven. De aarde met al wat daarin is en uit voortkomt. De aarde met al zijn grondstoffen om te bewerken en te bebouwen en te gebruiken. De planten en dierenwereld om te verzorgen en om te eten en drinken en te gebruiken. Zo geeft God ons, waarbij hij onze inzet van school en werk helemaal inschakelt, eten en drinken, huisvesting, kleding, en we kunnen nog veel meer dingen kopen en aanschaffen. Zijn geschenk aan ons, aan zondaren.

1 geschenk

Dat al deze dingen geschenk van God zijn dat bepaalt ons bij drie trefwoorden. Allereerst vreugde. Dan vertrouwen, dan verantwoordelijkheid.

Vreugde omdat het God is Die het ons geeft. Wij hebben alles wat wij genieten niet van onszelf. Onze gaven en talenten. Het succes van onze resultaten. Het groeien en bloeien van vee en gewassen. Het komt allemaal door God, de Schepper. Dat wij leven en gezondheid ontvangen zodat we kunnen leren en werken en zodat we kunnen genieten is van God. Hij geeft het ons. Daarom komt Hem alleen daar alle eer voor toe. In plaats van applaus, toejuicing door mensen geldt altijd: Zijn Naam moet eer ontvangen. Het is geschenk van Hem. Zoals Prediker steeds zegt: en dat iemand het goede geniete in zijn leven, dat is een gave Gods.

Dat krijgt een sterker accent als wij bedenken dat wij dat allemaal niet verdiend hebben. Wij, zondaren, onteren God. Doen God smarten aan, krenken Hem. Lopen Hem voortdurend te tartten en te tergen. Zo vaak en zo diep dat we het ons de dood waardig maken. Waardig maken dat God ons leven afsnijdt en niet langer kan en wil verdragen. En wat doet God? Hij geeft goede gaven. Hij verdraagt ons niet alleen, maar geeft onophoudelijk mooie en fijne momenten in ons leven. Onverdiend.

Dat krijgt nog dieper accent als we bedenken dat dat is verdiend door Zijn eniggeboren Zoon. Dat dat ons gegeven wordt omwille van de Heere Jezus, Die aan het kruis hing. Mij dorst riep. Zonder kleren daar

hing. Door iedereen verlaten. Zonder huis, bank, stoel, bed, maar aan een kruispaal. Zonder pijnstilling. Hij moest alles missen. Hij ontkleedt, alleen, koortsig, dorstend en ik...ik: ik heb dat allemaal wel. O, wie ben ik dat ik dat allemaal krijg? En wie is Hij, dat Hij het allemaal mist?

En tenslotte wordt dat verdiept door het belijden dat God mij alles geeft als Vader. Dus niet zomaar in het wilde weg, dat God wat rondstrooit en kijk maar of je er wat weg kunt halen, nee, als Vader geeft God mij vandaag eten, drinken, kleding, vrienden, onderdak omdat Hij dat wil. Omdat Vader me graag blij ziet en blij maakt. Omdat Vader graag goed zorgt en mij graag ook eens wat extra toestopt om te laten genieten. En dat op weg naar de hele erfenis van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde.

Wat is alles een bijzonder, kostbaar, geschenk. Om zo van te genieten. Aan de voet van het kruis uit een Vaderhand genieten van een kopje thee, van een boterham, van een stoel, van een jas, van een bloem, van een stukje schepping. Kun je dat? Om echt te genieten van het leven moet je een kind van God zijn. Niet door zorgen of hebzucht gekweld, maar uit een Vaderhand verwonderd genieten. Wat verspeel ik daar veel van door mijn gedachteloosheid. Door mijn klakkeloosheid, mijn schrokken en haasten en jagen.

Dan, naast vreugde, vertrouwen. Vertrouwen voor de toekomst én vertrouwen als ik van deze dingen missen moet. Als ik niet kan leren of werken. Als ik niet kan genieten van eten en drinken zoals anderen. Als ik me lang niet kan veroorloven wat ik zie wat anderen wel kunnen. Dan is dat niet een kwestie van lot of toeval. Ook niet van Gods hardheid of grilligheid. Maar van de Vaderhand, Die alle kwaad weert of ten beste keert. Die alle dingen doet medewerken ten goede. Die me wil oefenen om met Paulus te zeggen: ik heb geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen ik ben. Omdat ik weet dat mijn Vader het mij zo beschikt. En Hij zal voorzien in alle dingen die nodig zijn om Zijn Naam te verheerlijken, mijn leven te zegenen en het geloof te doen volharden. Vertrouwen. Wat verspeel ik veel van dat vertrouwen door mijn murmureren, door mijn ongeloof, door mijn moedeloosheid.

Naast vreugde en vertrouwen geeft het ook verantwoordelijkheid. Want alles wat ik heb, heb ik gekregen. God is de Gever. En dat is eigenlijk nog niet goed gezegd. Want als ik iemand iets geeft, nou voor zijn verjaardag, € 10,00, dan mag die jarige daarmee doen wat hij wil. Het is dan zijn eigendom en ik heb er niks meer over te zeggen. Dat zou bemoeizucht worden. Maar God geeft ons alle dingen op zo'n manier dat wij ze te leen krijgen. We zijn rentmeester wordt dat wel genoemd. Rentmeester over heel de aarde. Met elkaar. Maar ook persoonlijk over wat ik krijg. Net alsof wanneer je oppas bent

zondagmorgen. En moeder brengt haar baby. Dan blijft het haar kind. Je mag er even op passen. En de moeder heeft een flesje erbij en zegt: dat moet hij om half 11 hebben. Je mag erop passen en ermee doen wat de moeder zegt. Zo is het met alle dingen ten aanzien van God. Hij geeft het. Wij mogen ervoor zorgen, erop passen. Oppas, rentmeester. Hij zegt erbij hoe.

2 het verbod.

Gij zult niet stelen. Want daarmee tast je de bloem aan. De bloem van levensvreugde die een ander heeft. De glaswand om die bloem te beschermen. Zodat anderen en ik zelf dankbaar kunnen genieten van wat de HEERE geeft, toevertrouwt.

We weten nog wel hoe de Bijbel dan denkt. De boom. Vrucht, tak, stam, wortel. De vrucht van de daad: stelen. Van het doen. En de catechismus onderscheidt daarin twee manieren. Ten eerste de manier die ook de overheid straft. Stelen. Iets wegpakken. Ongemerkt. Meestal zeg je dan, denk je dan: och, het is maar een kleinigheid, ze merken het niet eens, ze missen er niks aan want ze hebben zoveel liggen, die ene van mij merken ze niet eens. Dat geeft niet. De Bijbel zegt dan: als je Gods gebod al overtreedt voor een kleinigheid, dan ben je al helemaal te vertrouwen als het om grote dingen gaat. Ten tweede de manier dat het in het geheim gebeurt. In de handel kon je vroeger met gewichten wel wat sjoemelen. Dat was niet openlijk stelen, wel misleiden en de schijn ophouden. Dat zal in de handel nog wel voor kunnen komen. Verborgene gebreken verzwijgen. Creatief boekhouden rond de belastingaangifte, zwart werken. Dat is net zo erg als wat iemand tegen het 7^e gebod zondigt. Dit ligt net zo teer voor God. Ik hoop dat jullie hierover het net zo lang hebben op de koffiegroep als over die preek.

Die vrucht van het doen komt op uit de tak van het maken van plannen. Dat je ermee bezig bent hoe dat het beste voor elkaar kunt krijgen. En je wint eens wat informatie hoe een ander dat doet. Dat is even erg en goddeloos.

Die tak van de plannenmakerij komt op uit de stam van het kijken. Ogen die maar kijken hoe mooi dit is, hoe mooi dat is, wat ik zou kunnen doen als ik zoveel geld heb. En je leest en kijkt maar: bladen, folders, internet: mooie auto's, mooie huizen, mooie kleren, mooie sieraden, mooie laptops. Je maakt je maar lekker met je ogen. Als je veel liever kijkt naar wat je kunt krijgen, dan wat je weg kunt geven. Je zou ook bladen en sites kunnen bekijken van goede doelen, waar je geld aan geven kunt. O, die ogen die gauw klaar zijn met waar je aan kunt geven, en maar blijven hangen bij wat je kunt kopen en krijgen. Dat is even erg en goddeloos.

En dat komt allemaal op uit de wortels. De wortels van hebzucht, jaloezie. Rijk zijn hoeft niet verkeerd te zijn, rijk willen worden wel zegt de Bijbel. Hebzucht, nooit genoeg hebben, altijd meer willen hebben. In elk geval meer bezig zijn met aardse dingen dan met geestelijke. Je drukker maken om meer geld dan om meer godsvrucht. Meer inzetten over minder te besteden dan over minder geestelijk leven. Het aardse weegt zwaarder dan het hemelse.

Als God een biopsie neemt. Dat doet de arts wel eens, een biopsie nemen van een orgaan en kijken wat voor cellen erin zitten. Als God een biopsie neemt van onze ziel, onze verlangens zitten er cellen in van hebzucht? Aardsgezindheid? Bij wie niet?

Net als Levi, net als Zacheus. En als Nathan komt en zegt: gij zijt die man, die vrouw, buigt u dan? Wie buigt er dan niet? Eens kwam Jezus langs een tolhuis. Levi zat daarin. Eens liep Jezus langs een boom en hij bleef staan. Zacheus zat daarin. Jezus komt vanavond langs in Waarder. Hij moet bij dat tolhuis zijn en bij die boom waar een Levi, een Zacheus inzet. En Hij zegt: Volg Mij. Ik moet en wil jou, u hebben. Ja, jou, u! Toch wel! Toch nog! Als je maar niet te vroom bent om een Levi, een Zacheus te zijn.....

Dat ging over hoe we er aan kunnen komen op een verkeerde manier. Dan twee woorden over hoe je er mee om kunt gaan. Gierigheid en verkwisting of misbruik. Gierig zijn: alles oppotten. Elke euro die je uitgeeft doet je pijn, zeker elke euro aan die je aan een goed doel uitgeeft. Dat vind je eigenlijk zonde van je geld. Je probeert ook niet de tienden te geven aan goede doelen, want je rilt bij de gedachte. Gierig. Meestal zeg je dan: je moet het geld toch niet over de balk gooien en je moet vooruitdenken aan de toekomst. Maar onder die dekmantel kun je heel gierig zijn. Dat verbiedt God, dat is goddeloos.

En verkwisting, misbruik. Je geeft maar al te makkelijk uit. Je kunt zoveel kopen en er zijn zoveel leuke dingen om te hebben, te doen of te genieten. Meestal zegt zo iemand dan: geld moet rollen, als iedereen het in zijn zak houdt draait de economie ook vast. Alleen, als het om een goed doel gaat is het ineens anders. 5 euro bij de Mac Donald is zo weg, 5 euro in de collectezak dat wil maar niet. 100 euro in de winkel ben je zo kwijt, maar 100 euro voor de zending dat is wel heel verschrikkelijk veel. Misbruik, verkwisting. Dat verbiedt God, dat is goddeloos.

Ten diepste gaat het hierom. God verbiedt dat ik zo aan mijn bezit, mijn genieten vastzit dat ik het niet op zou kunnen geven voor Hem. Jezus zei het: indien iemand achter Mij komt en niet haat, ten achter stelt, voor Mij overheeft, geld en goed, akkers en bezit, ja zelfs zijn leven, die is Mij niet waardig. Dat verbiedt God: dat iets van wat ik

heb mij meer waard zou zijn dan dat hij dat is. Dat ik iets van wat ik heb niet zou kunnen opgeven voor Hem als de vervolging dat vraagt. Dat Hij mij alles waard is: mijn werk, mijn vermogen, mijn huis, mijn eten en drinken, ze mogen het allemaal afnemen, ik zal er Jezus niet om verloochenen. God verbiedt dat ik dat niet zo doen.

Maar: is dat haalbaar, is dat reëel? Daar word je toch moedeloos van? Wanhopig zelfs. Dan zeggen we ook bij dit achtste gebod. Waarvoor het bedoeld is: allereerst voor onbekeerden, mensen buiten Christus. Dus voor u en jou als je zeggen moet: ik ken Jezus niet, ik ben niet Zijn eigendom. Wees eerlijk: geldt u dat, jou dat? Dat zegt Jezus door dit 8e gebod: je moet geen enkele hoop hebben dat het goed zit met je. Dan moet je echt niet denken, och, misschien valt het nog wel mee. Misschien neemt God toch wel genoeg met me. Dat moet je niet denken. Echt dat is zelfmisleiding. Als je buiten Christus bent moet je alle hoop dat goed zit kwijtraken. Hoe eerder hoe beter. Want buiten Christus valt het niet mee. Ook niet voor jou. Wat dan? Naar Christus heen! Nu, direct en terstond. Je hebt maar één ding en dat is: je hebt Jezus nodig. Achter Hem is bedekking van schuld.

En als ik in Christus ben, dan mag ik juist en toch weten Mijn zaligheid hangt niet van mij af. Mijn zaligheid is in Christus. In Zijn gerechtigheid. Zijn gerechtigheid garandeert mijn ingaan in het Koninkrijk der hemelen. En wat ik ervan terechtbreng, dat is daarvoor niet meer van kracht, dat doet er niets aan toe en niets aan af. Het wil me alleen maar meer doen vallen en rusten op Zijn gerechtigheid. Hoe bedoelt God Zijn wet dan wel? Nu, opdat ik berouw zal hebben. Geen angst of onzekerheid of twijfel, maar berouw. Verdriet. Waardoor ik het zo erg vind dat ik Hem toch weer pijn heb gedaan. Berouw, dat ik weer Zijn lijden heb verzwaaard, Zijn gezicht bespuugd, Zijn doornen geslagen, Zijn spijkers behamerd, Zijn bloed uitgedrukt. En dat ik verlang, des te meer verlang: o HEERE, leer het mij. Geef mij genade en kracht om U meer en meer lief te hebben, om U meer en meer lief te hebben met kracht. Want dit kan ik nooit in eigen kracht.

3 het gebod

Antwoord 111: weten dat inmiddels wel: elk verbod mag je ook omslaan tot een gebod. Als iets negatiefs verboden wordt, dan wordt het positieve juist geboden. Nu, dat is ook bij het 8^e gebod zo.

Allereerst over hoe je aan je bezit komt. Door trouw te arbeiden zegt antwoord 111. Dat is Gods roeping. Door te werken voorziet de kostwinner in het levensonderhoud. Daarom ook de pijn als dat niet kan. Als je geen werk hebt of niet werken kunt om in levensonderhoud te voorzien. Dan voel je de pijn daarvan, dan doet dat wat met je gevoel

van eigenwaarde, je gevoel van levensvreugde, je gevoel van voldoening kunnen hebben. Mensen voelen dat niet altijd even goed aan, maar we hebben een medelijdende Hogepriester, Die in alle dingen is verzocht geweest. Om een Hogepriester te kunnen zijn Die kan medelijden hebben en te hulp komen te bekwamer tijd. En diaconie, gemeente, en overheid en samenleving zijn geroepen om te hulp te komen.

Maar als het kan en mag: trouw arbeiden. Alleen dan staat er wel iets bij, wat ook in het huwelijksformulier staat, dat trouw arbeiden, trouw je werk doen, dat doe je, om in je levensonderhoud te voorzien, maar je werkt ook wel eens extra, en je verdient ook wel eens wat meer dan normaal en dat doe je: om de nooddriftigen, de hulpbehoevenden te kunnen helpen. Om juist daar eens wat extra voor te kunnen doen. Voor de kerk en Gods Koninkrijk: zending, vervolgte kerk. Voor het nut van anderen: allereerst de mensen die dicht om mij heen staan. En voor hulpbehoevenden: die het financieel niet breed hebben, die langdurig ziek zijn.

Naar het voorbeeld van de Heere Jezus, Die in de hemel alles had, Filippenzen 2, maar dat niet kost wat kost vasthield voor Zichzelf, maar dat achterliet om ons te hulp te komen, ons in alles gelijk te worden. Om naar mij te komen, om mij te dienen, te helpen, te redden. Lat die gezindheid in u zijn die in Christus Jezus was. En die gezindheid ontvang je door veel te bedenken wat Hij voor jou opgaf. Hoeveel. En voor zo'n zondaar als ik. Wat had Hij voor mij over en....wat zou ik dan voor een ander overhebben?

Prof W.H. Velema heeft daarvoor mi. een goede richtlijn gegeven. Die zegt: je hebt drie soorten bestedingen van je geld. Allereerst wat noodzakelijk is. Noodzakelijk om te leven: eten en drinken, kleren en een huis heb je nodig. Zonder dat word je ziek of nog erger. Noodzakelijke uitgaven. Dan heb je nuttige uitgaven. Nuttig om te functioneren in de samenleving op de plaats waar God je heeft gesteld. Kijk, een auto is niet noodzakelijk om te leven. Je kunt ook ademhalen zonder auto. Maar wel nuttig om je plaats in de samenleving in te kunnen nemen. De derde categorie is extra. Niet noodzakelijk, niet nuttig om je plaats in te kunnen nemen, maar daarbovenop. En ga eens na hoe die drie categorieën zich tot elkaar verhouden. Zeg, je wil een auto kopen, nuttig ding. Je zou, gelet op je gezin een auto nodig hebben, nieuwprijs € 25.000 euro. Het nuttige deel. Je koopt er één van € 50.000 euro. Dus de helft is extra. Zou dat een goede verdeling zijn? Zou je daar vrede met God in kunnen hebben? Ik zeg niet van wel of niet, maar je moet dat wel weten als je hem koopt. Hebt u instemming van God gevraagd en gekregen voor de auto die u hebt gekocht? En die verdeling kun je ook maken voor je kleren, je huis en je huisinrichting. Hoe is de

verdeling tussen nodig, nuttig en extra? En zou het niet mooi zijn als je dan een piramide vorm hebt? Het meeste is nodig, wat minder aan wat nuttig is, en aan wat extra is nog wat minder. Dan kun je nog eens wat weggeven aan kerk, Gods Koninkrijk, anderen, zieken. Of is je besteding meer een paddenstoel? Beetje nodig, beetje nuttig en een heel groot deel extra? En kerk, Gods Koninkrijk, anderen en hulpbehoevenden.

Dan kun je dat ook toepassen op je tijd. Want ja, geld geven is één ding, aan de kerk, Gods Koninkrijk, voor je naaste, voor hulpbehoevenden, eenzamen, zieken. Maar tijd is nog wat anders. Tijd geven aan de gemeente, aan de zending, aan mensen om je heen, aan bezoek aan een weduwe of weduwnaar of zieke.

Goed, om dat eerst en van tevoren te plannen: wat geef ik aan geld en tijd voor liefdadigheid?

Goed om je gezin daaraan te laten wennen: van je zakgeld, van je verdiende geld: een tiende voor liefdadigheid. Van je tijd: ook tijd voor liefdadigheid waar je niks mee verdient. Natuurlijk vanuit het goede voorbeeld dat je als ouders en ouderen zelf geeft.

Dat gebiedt God. Waar ik kan en mag Gods rijk, het welzijn van mijn naaste en de armen dienen.

Nu zijn er twee dingen die daarin enorm kunne dienen en helpen. Twee gedachten. Twee hulpmiddelen om te leren om te gaan met geld en goed zoals God het wil. En die heb ik nodig, want ja, ik hang nogal erg aan het aardse, ik ben altijd geneigd naar de verkeerde kant te cijferen.

De eerste is: om gedurig te bedenken de vergankelijkheid. Alles wat ik heb, alles wat God mij geeft aan aardse goederen om van te genieten is vergankelijk. Vandaag heb ik het, morgen is het er niet meer, ben ik er niet meer. Wat baat het me dan? Wat baat het me dan als ik voor eeuwig verloren ga? Wat had de rijke man voor troost eraan dat hij in zijn leven het goede had ontvangen? Als je voor eeuwig verloren gaat, wat geeft de herinnering aan je mooie huis, auto, kleren, tuin je dan nog? In de hel is geen troost, geen enkele troost.

Gedenk te sterven: Dat vergat die rijke man die grotere schuren wilde bouwen om het er eens goed van te nemen. Die ervan uitging: volgend jaar ben ik er nog, en na mijn pensioen ben ik er nog minstens 10 jaar. Die niet wilde denken aan zijn levenseinde. Luther zei: een christen moet elke dag 5 minuten aan zijn sterven denken. Zou dat niet helpen om met geld en goed en tijd verantwoord om te gaan. Om juiste prioriteiten te stellen. Leef zo, zoals je de 5 minuten voor je dood gewild

zou hebben. Kijk in dat licht naar je uitgavenpatroon. Je geld- en je tijdbesteding. Wat een hulpmiddel.

Het tweede is: denk aan de eeuwigheid. Denk aan het gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid dat in Christus wacht. De erfenis voor Zijn kinderen. Zo'n vooruitzicht van eeuwig genieten. Dan is het hier toch niet zó nodig meer om eruit te halen wat erin zit? Dat maakt toch verschil? Als je in Frankrijk bent, dan zie je toch verschil? Tussen in Fransman die er woont en een Nederlandse vakantieganger die op doorreis is. Die Fransman heeft een huis, keurig ingericht, alles erop en eraan. Die Nederlander op doorreis heeft een caravan, een vakantiehuysje, een tent. Dat haal je er echt wel uit. En als er wat gebeurt met een noodweer en die Fransman is zijn huis kwijt, helemaal ingestort en weg. Die Nederlander is zijn caravan of zijn tentje kwijt. Kijk, dat is niet leuk, maar je hebt je huis in Nederland nog. Dat maakt wel verschil. Dat haal je echt wel uit.

Dat maakt toch verschil: als je hier op doorreis bent. Naar het Vaderhuis hierboven. Naar het eeuwig huis, naar eeuwige volmaakte genieting en vreugde op de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Dat moeten anderen toch kunnen merken dan? Dan hoeft het hier toch niet zo nodig allemaal? Dan kun je toch makkelijker wat missen? Overdenk veel in Christus de heerlijkheid van het toekomstige leven. Dat helpt om met geld en goed hier en nu om te gaan.

Op doorreis. Bezittende als niet bezittende. Je leert steeds meer Romeinen 7:24-25 "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het (zondige) lichaam dezes doods? Maar God zij dank, door Jezus Christus, onze Heere."

Amen